

กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

Knowledge Management Process Affecting the Effectiveness of
Educational Opportunity Expansion School of Suphanburi Primary
Education Service Area Office 2

สุวิชา หอละเอียด¹
Suwittha Horraead¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอน คือ 1) ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 299 คน ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 326 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sample) และการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) 2) การนำเสนอกระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Production Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับของประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) กระบวนการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทาง

¹ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹ Master of Education, Technology and Innovation for Educational Administration, Siam Technology College

* Corresponding author. Tel 084-6649773 E-mail: teachersuwittha@gmail.com

การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน 4) กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถพยากรณ์โดยภาพรวมได้ร้อยละ 99.14 นอกจากนี้ พบว่าการบ่งชี้ความรู้ การสร้าง และแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวล และกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเข้าถึงความรู้ และการเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z'y = 0.030 (Z) + 0.098 (Z5) + 0.144 (Z2) + 0.119 (Z4) + 0.145 (Z3) + 0.543 (Z1)$

คำสำคัญ: กระบวนการจัดการความรู้, ประสิทธิภาพสถานศึกษา, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to study knowledge management process affecting the effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. The research consisted of two phases:

1) Study of using knowledge management process affecting the effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. The sample groups contained 27 administrators, teachers and 299 educational personnel the total was 326 people, chosen by purposive sample and simple random sampling during the 2011 academic year.

2) Presentation of knowledge management process affecting the effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. Data were collected by using 5 points rating scale questionnaire to a reliability 0.96 and statistically analyzed in percentage, mean, standard deviation, Pearson production moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results showed that:

1) Knowledge management process of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2 was generally found at high level.

2) Effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2 showed at high level.

3) Knowledge management process and effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2 to relations.

4) Knowledge management process affecting the effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2 predicted overall at 99.14 percentages. In addition, the learning knowledge condification and refinement, Access to knowledge. Knowledge sharing, knowledge management and knowledge

identification and value. Affecting the effectiveness of educational opportunity expansion school under Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. The equation in standard form as follows: $Z'y=0.030(Z7)+0.098(Z5)+0.144(Z2)+0.119 (Z4)+0.145(Z3)+0.543(Z1)$

Keywords: Knowledge Management Process, Effectiveness of Education, opportunity Expansion School

ความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมยุคใหม่ ที่เรียกว่า “สังคมแห่งการเรียนรู้” เพราะเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูล ข่าวสาร ข้อสนเทศต่างๆ ที่มีความหลากหลายด้วย ทฤษฎี หลักการ ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง รวมไปถึงถึงประสบการณ์ของบุคคลที่ส่วนใหญ่มักนำมาใช้ประกอบเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต ทั้งชีวิตส่วนตัวและการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามที่เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545: 10) กล่าวว่า ได้ศึกษาพบว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันการศึกษาซึ่งมีการรื้อระบบอย่างรุนแรงหรือที่เรียกว่า “การปฏิรูปการศึกษา” ซึ่งนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษาไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จึงจำเป็นต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาแนวคิดวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนพฤติกรรมการทำงานต่างๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management เป็นแนวคิดใหม่ของการบริหารจัดการองค์กรที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมยุคปัจจุบัน

การจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management (KM) การจัดการความรู้เป็นกระบวนการ (process) ที่ดำเนินการร่วมกันโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิมซึ่งเป็นกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ไม่ใช่กิจกรรมของนักวิชาการหรือนักทฤษฎี แต่นักวิชาการหรือนักทฤษฎีอาจเป็นประโยชน์ในฐานะแหล่งความรู้ (resource person) นอกจากนี้ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เป้าหมายคือ การพัฒนางานและพัฒนาคน โดยมีความรู้เป็นเครื่องมือ ซึ่งในโลกยุค “สังคมแห่งความรู้ ยุคโลกาภิวัตน์ และยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง” (ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช, 2551: 1-2) จากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อภารกิจของภาครัฐ มาตรา 11 ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่่าเสมอ โดยต้องรับรู้ข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกา ในหมวดที่ 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ข้อ 3 การพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการบริหารราชการแนวใหม่ ส่วนราชการจะต้องพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งในการบริหารราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติราชการทุกระยะ ต้องมีการปรับแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต้องมีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ของงานที่เป็นความจริง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ชั้นพื้นฐานได้ประกาศให้การจัดการความรู้เป็นนโยบายสำคัญกำหนดเป็น “วาระขององค์กร” โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ระบบการบริหารองค์ความรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยเริ่มมีการจัดตั้งโครงการนำร่องศูนย์จัดการความรู้ 9 แห่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้รับเลือกเป็น 1 ใน 9 แห่งในการจัดการความรู้ในโครงการนำร่องของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ได้รับเลือกให้เป็นต้นแบบของการใช้ ICT ในปี พ.ศ.2549 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ดำเนินการขยายผลต่อไปยังสถานศึกษา 159 โรงเรียน และส่งเสริมการจัดการความรู้ตลอดมา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2549) เนื่องจากการจัดการความรู้ถูกนำมาใช้ในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมองว่าเมื่อสถานศึกษามีกระบวนการจัดการความรู้ในสถานศึกษาแล้วนั้น จะส่งผลต่อประสิทธิผลในสถานศึกษามากน้อยเพียงใด และเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการความรู้ รวมทั้งหาแนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ให้เป็นระบบมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความสำคัญของกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. ศึกษาความสำคัญของประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
4. ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีรายละเอียดการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 299 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 326 คน จาก 27 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sample) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 299 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549: 14-15) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 7 หลัก ได้แก่ การบ่งชี้ความรู้, การสร้างและเสริมความรู้, การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ, การประมวลและกลั่นกรองความรู้, การเข้าถึงความรู้, การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ มีดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 นำคะแนนจากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ โดยภาพรวมทุกด้าน และประสิทธิผลสถานศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านว่าอยู่ในระดับใด

2.2 ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2.3 สรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พิจารณาเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ที่	กระบวนการจัดการความรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	การบ่งชี้ความรู้	4.51	0.303	มากที่สุด	1
2	การสร้างและแสวงหาความรู้	4.39	0.312	มาก	4
3	การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	4.38	0.332	มาก	6
4	การประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.33	0.426	มาก	7
5	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.44	0.395	มาก	2
6	การเข้าถึงความรู้	4.40	0.427	มาก	3
7	การเรียนรู้	4.38	0.328	มาก	5
	โดยภาพรวม	4.42	0.237	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การบ่งชี้ความรู้ ($\bar{X}=4.51$) รองลงมา ได้แก่ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X}=4.44$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ($\bar{X}=4.33$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พิจารณาเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ความสามารถในการปรับตัว	4.48	0.396	มาก	2
2	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.49	0.417	มาก	1
3	ความพึงพอใจในงาน	4.34	0.351	มาก	4
4	ความมุ่งมั่นในชีวิต	4.36	0.304	มาก	3
	โดยภาพรวม	4.40	0.274	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X}=4.49$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X}=4.48$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในงาน ($\bar{X}=4.34$)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมระดับความสำคัญของกระบวนการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ที่	การใช้หลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	กระบวนการจัดการความรู้ในการบริหารงานของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2	4.42	.237	มาก	1
2	ประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2	4.40	.274	มาก	2

กระบวนการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ระดับหลักธรรมาภิบาลและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

กระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษา	ประสิทธิผล Pearson's Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง ความสัมพันธ์
1. การบ่งชี้ความรู้	0.248**	ต่ำ	ทางบวก
2. การสร้างและแสวงหาความรู้	0.179**	ต่ำ	ทางบวก
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	0.484**	ปานกลาง	ทางบวก
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้	0.490**	ปานกลาง	ทางบวก
5. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	0.500**	ปานกลาง	ทางบวก
6. การเข้าถึงความรู้	0.608**	ปานกลาง	ทางบวก
7. การเรียนรู้อยู่	0.771**	มาก	ทางบวก

กระบวนการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.738 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของกระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
Regression	16.700	7	2.386	99.138	.000
Residual	7.652	318	.024		
Total	24.352	325			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ คือ กระบวนการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตัวเกณฑ์ คือ ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความแปรปรวน $F=99.138$

สรุป อภิปรายผล

สรุป

1. การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การบ่งชี้ความรู้ ส่วนอีก 6 ด้าน คือ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเข้าถึงความรู้ และการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ และความมุ่งมั่นในชีวิต เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับตัว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเท่ากับ 0.738** มีระดับนัยสำคัญ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของศัชชญาส์ดวงจันทร์ (2550) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กรมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบของการจัดการความรู้ในองค์กร ที่จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน

4. ผลการค้นหาคำพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่ามี 6 ตัวแปรคือ การบ่งชี้ความรู้, การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ, การประมวลและกลั่นกรองความรู้, การเข้าถึงความรู้, การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถพยากรณ์โดยภาพรวมได้ร้อยละ 99.14 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z'y=0.030(Z7)+0.098(Z5)+0.144(Z2)+0.119(Z4)+0.145(Z3)+0.543(Z1)$ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวลัย มาคัม (2549: 277-280) ได้กล่าวว่าการศึกษากการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบหลักทั้ง 6 องค์ประกอบ คือการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือองค์ประกอบด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการเก็บความรู้ และด้านการนำความรู้ไปใช้

อภิปรายผล

1. กระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่ากระบวนการจัดการความรู้มีค่าเท่ากับ 4.42 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับมาก จากข้อมูลพบว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการบ่งชี้ความรู้มากที่สุดโดยมีค่าเท่ากับ 4.51 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้มีการประชุมชี้แจงให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ขององค์กร และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ซึ่งทางเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้มีการจัดการอบรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้าใจมากขึ้น ส่วนรองลงมาคือการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับมาก เพราะทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้มีการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มโรงเรียนและมีเครือข่ายโรงเรียน ซึ่งทำให้ง่ายต่อการติดต่อประสานงานและกระจายองค์ความรู้และมีการจัดอบรม โดยมีการจัดตั้งครูแกนนำในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความรู้แก่สมาชิกครูท่านอื่นในองค์กรด้วย ซึ่งสอดคล้องวิลาวลัย มาคัม (2549: 277-280) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบหลักทั้ง 6 องค์ประกอบ คือการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. ความสำคัญของประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจากการศึกษาพบว่าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ 4.51 โดยเนื่องมาจากทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้มีนโยบายในการให้โรงเรียนขยายโอกาสทาง

การศึกษา ในสังกัดแต่ละโรงเรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 4% ในแต่ละรายวิชา เพื่อสนองนโยบายยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของทางสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนรองลงมาคือ ด้านความสามารถในการปรับตัวโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงนโยบายต่างๆ ของทางกระทรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่เป็นประจำจึงทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีการปรับตัวต่อนโยบายและแผนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของภรณ์ กীরติบุตร มหานนท์ (2529: 2) เป็นการศึกษาถึงประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นการสอดคล้องกับ Hoy and Miskel (1991: 398) ได้ระบุว่าการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น สามารถพิจารณาได้จากความสามารถในการที่จะผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการปรับตัว ความพึงพอใจในงาน และความมุ่งมั่นในชีวิต เพราะปัจจัยเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กรให้มีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ ทুমเทให้กับองค์กร เพราะบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ตระหนักถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยได้เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้และมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเข้าถึงความรู้ และการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความพึงพอใจ และด้านความมุ่งมั่นในชีวิต ซึ่งเมื่อผู้บริหารพึงยึดและปฏิบัติในการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ในองค์กรแล้ว ย่อมจะส่งผลทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้นตามไปด้วยจึงจะส่งผลให้กระบวนการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับศัชชญาส์ ดวงจันทร์ (2550: 1-2) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการทำงานในองค์กร มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบของการจัดการความรู้ในองค์กร ที่จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน

4. กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถพยากรณ์โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 99.14 ทั้งนี้เนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตระหนักถึงการส่งเสริมให้มีการจัดการกระบวนการจัดการความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงศักยภาพของนักเรียน โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ และมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ฝ่ายในการกำกับดูแลและร่วมบริหารงานสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษาควรเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงความรู้ให้มากขึ้น เพราะการเข้าถึงความรู้เป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลความรู้ให้กับชุมชนเป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้สามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่าย
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จตามเกณฑ์หรือตามตัวชี้วัดที่สถานศึกษากำหนด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องกระบวนการจัดการความรู้ในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งโรงเรียนต้นแบบ หรือโรงเรียนดีศรีตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้
2. ควรศึกษากระบวนการจัดการความรู้ในสถานศึกษาที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- วิลาวลัย มาคุ้ม. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2551). ศาสตร์การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.
- ศัชชญาส์ ดวงจันทร์. (2550). ศึกษารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กร. ปรินญานิพนธ์ (นวัตกรรมการจัดการนโยบายและยุทธศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2549). การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บุ๊คพอยท์.

